

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 07 Mart 2018
Sayı : 1782

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4634 Sayılı Şeker Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifim ekte gerekçesi ile birlikte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Tarım, Orman ve Köylere
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih	16 Mart 2018
Esas No	2/194

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
08 Mart 2013
Numara:

EDİŞİYE
AKTARILMIŞTIR

TBMM GENEL EVRAK
08 Mart 2013
No: 246761

GENEL GEREKÇE

T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından, idarenin %100 hissesine sahip olduğu Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. ye ait 14 şeker fabrikası, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde "satış" yöntemi ile ayrı ayrı özelleştirilmesi kararı, 21.02.2018 tarih ve 30339 sayılı Resmi Gazete de yayınlamıştır. Bu durum, başta özelleştirilecek şeker fabrikalarında çalışan işçilerimiz, özelleştirilecek olan fabrikaların bulunduğu illerdeki şeker pancarı üreticisi çiftçilerimiz ve tüm Türkiye kamuoyundaki vatandaşlarımız tarafından tepkiyle karşılanmıştır.

Kamuoyunda oluşan yaygın kanaate göre; GDO'lu mısırdan nişasta bazlı şeker üreten ABD menşeli küresel Cargill şirketinin istekleri doğrultusunda özelleştirme kararı alındığı, yapılacak özelleştirme sonucu hükümetin daha önceki özelleştirme uygulamalarında görüldüğü gibi, özelleştirilen şeker fabrikalarının işletme maliyeti nedeniyle belli bir süre sonra kapatılacağı, fabrikaların arsalarına alışveriş merkezi ve rezidans yapılacağı, bu durumda da şeker pancarından üretilen şeker kotalarının düşürüleceği, özellikle GDO'lu mısırdan üretilen nişasta bazlı şeker kotalarının ise artırılacağı öngörülmektedir.

Nişasta bazlı şeker, mısırdan bulunan nişastanın işlenmesi ile elde edilen glukoz ve fuktoz içeren şekerler olarak tanımlanmaktadır. Yine nişasta bazlı şeker, kimyasal bileşenlerle oluşturulan bir şeker türüdür. Dolayısıyla insan vücudu içinde kimyasal bulunan bu maddeyi yabancı bir madde olarak algılamaktadır. Bu durum da vücutta yapısal bazı bozuklukların olmasına neden olmaktadır. Şeker pancarından üretilen şeker ise, insan vücudu ile uyumludur. Bu nedenle vücuda zarar verme riski düşüktür.

Nişasta bazlı şeker kullanımı, insan sağlığını ciddi oranda tehdit eden, günümüzde sıkça görülen ve ölümcül olan pek çok hastalığın sebebi olarak görülmektedir. Nişasta bazlı şekerin kanser başta olmak üzere, kalp-damar hastalıklarına, siroza, diyabete, obeziteye, çocuklarda büyüme geriliğine, yaşlılık döneminde ise alzheimer'a neden olduğuna dair çok ciddi bilimsel tespitler vardır. TİP 2 diyabetin bu kadar yaygınlaşmasının, toplumun her kesiminde obez kişi sayısının artmasının, büyüme hormonunu geriletmesi nedeniyle çocuklarda gelişimsel sorunların önemli oranda nedeninin nişasta bazlı şeker kullanımı olduğu ifade edilmektedir.

Her biri alanında uzman 12 bilim adamından oluşan Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu'nun 2018 yılı başında hazırladıkları rapora göre, nişasta bazlı şekerlerin insan sağlığına verdiği büyük zararlar tespit edilmiştir.

Türkiye'de mısır şurubunun kullanılmaya başlandığı 2000 yılından bu yana ölümcül sonuçları olan hastalıklarda, çok büyük oranda artışlar yaşanmaktadır. Doktorlar, bu konuda eğer önlem alınmazsa, nişasta bazlı şekerin artışına bağlı olarak ölümcül hastalıkların da giderek artacağı uyarısında bulunulmaktadırlar.

4634 Sayılı Şeker Kanunu'nun 3'üncü maddesine göre, " nişasta kökenli şekerler için belirlenecek toplam A kotası, ülke toplam A kotasının %10'unu geçemez. Bakanlar kurulu bu oranı, Bakanlığın görüşünü alarak %50'sine kadar artırmaya, %50'sine kadar eksiltmeye yetkilidir." denilerek, ülkemizde nişasta bazlı şekerin üretim kotası %15 olarak belirlenmiştir. Bu oran Avrupa ülkeleri ile kıyasladığımızda, çok büyük bir orandır.

Avrupa Birliği genelinde, nişasta bazlı şeker kotasının toplam şeker kotasına oranı, yüzde 5.16'dır. Ancak Avrupa Birliği ülkelerinde, 28 ülkenin tükettiği şekerin sadece yüzde 1,5'u, nişasta bazlı şekerdir. Nişasta bazlı şeker Fransa'da sıfır, Almanya'da %1,5 kota ile kullanılmaktadır. Amerika'da ise mısır şurubu kotası yüzde 2'den yüzde 1'e, Fransa ile Almanya'da yüzde 3 ile 5 arasındaki kotayı daha aşağı seviyeye düşürmeye çalışmaktadırlar.

Dünyada özellikle GDO'lu mısırdan üretilen nişasta bazlı şeker ile mücadeleler özellikle nişasta bazlı şeker kotaları düşürülerek sağlanmaya çalışılırken, Türkiye' de ise , nişasta bazlı şeker üretiminde dünyada örneği olmayan %15 gibi yüksek oranda artırılması ve şimdi de şeker fabrikalarını özelleştirilip, kapatılarak kotaların daha da yukarılara çıkarılmaya çalışılması, hükümetin halk sağlığını hiçe saydığının en önemli göstergesidir. Bu durum ise akıl ve mantıkla açıklanabilecek bir durum değildir. Bu şekilde Türkiye'de şeker pancarından şeker üretmek yerine, nişasta bazlı şekerin kullanımını arttıran mevcut kota düzenlemesinin, toplum sağlığından, ekonomiye kadar çok olumsuz etkileri bulunmaktadır.

Türkiye'de şeker pancarı üretiminde yıllar içinde düşen bir seyir gözlemlenmiştir. Oysa Türkiye, bir tarım ülkesi olarak pancar üretimi açısından dünya ile rekabet edebilecek durumdadır. Türkiye, dünya şeker pancarı üretiminde 2.5 milyon ton ile %7'lik pay ile 5'inci sırada yer almaktadır. Ülkemizdeki şeker Fabrikaları, 30-35 milyon tonu işleyebilecek düzeyde olmasına rağmen fabrikalar kapasitelerinin neredeyse dörtte biri ile çalışmakta iken Türkiye'deki şeker ihtiyacı ise kotalar artırılarak nişasta bazlı şeker ile karşılanmaya çalışılmaktadır.

Türkiye, nişasta bazlı şeker üretiminde kullanılan mısırdaki dışa bağımlı olup, bu üretim için yıllık yaklaşık 500 bin ile 1 milyon ton arasında mısır ithal etmektedir. İthalatçı durumda olduğumuz bir ürün grubunun ülkenin şeker üretiminin ham maddesini oluşturması, toplum sağlığına verdiği zararın yanında, ülke ekonomisi açısından da olumsuz bir tabloyu ortaya çıkaracağı görülmektedir.

şeker- İş Sendikası tarafından şeker sektörü ile ilgili olarak hazırlanan rapora göre; 4634 Sayılı şeker Kanunu ile Bakanlar Kurulu'na yetki verilerek, nişasta bazlı şeker üretiminde %10'luk kotayı, yıllık %50 oranında arttırılması şeker pancarı üretiminde yılda 120 bin tonluk daralmaya neden olmaktadır. Ülkemizde şeker dünya ortalama hızının ancak yarısı düzeyinde büyürken, mısır şurupları dünya ortalamasının 4 katı, yüksek yoğunluklu tatlandırıcılar ise dünya ortalamasının 10 katı büyümektedir. Bu durum "toprağın harikası" olarak tanımlanan şeker pancarının üretim kapasitesinin düşmesine, tarımsal istihdamın yılda yaklaşık 10 binlerce tarım işçisinin işsiz kalmasına, milli ekonomide de yaklaşık 300 milyon TL'lik kayba neden olacaktır.

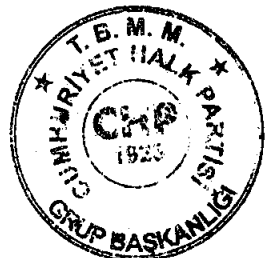
Nitekim şeker İş Sendikası tarafından 2005 yılında nişasta bazlı şeker kotasının arttırılmasının engellenmesi için Danıştay'a açtığı davalar kazanılmış ve Danıştay "Gerçekte bir şeker ihtiyacı olup olmadığı belirlenmeden ve nişasta bazlı şeker kota artışlarının mevcut ülke şeker pancarı stoklarına etkisi gözetilmeden, her yıl sürekli ve düzenli bir nişasta bazlı şeker kotası arttırmayı" yerinde bulmamıştır. O halde Bakanlar Kurulu'nun fütursuzca kullandığı bu yetki maalesef bugün sağlığı, istihdamı ve ekonomiyi olumsuz etkileyecek bir noktaya gelmemize neden olmuştur. Özellikle yabancı ortaklı ve nişasta bazlı şeker üretimi yapan şirketler AKP İktidarı tarafından desteklenmiş, kota arttırımına ilişkin düzenlemeler ve şeker piyasasındaki ilişkin düzenlemeler bu şirketlerin lehine olacak şekilde yapılmıştır.

Bütün bu durumlar karşısında, her şeyden önce şeker fabrikalarının özelleştirilmesi durdurulmalıdır.

Nişasta bazlı şekerlerin çikolatalar, gofretler, şekerlemeler, bisküviler, hazır baklavalara, yaş pastalar, kurabiyeler, meyve suları, gazlı içecekler ve ketçaplara kadar geniş bir yiyecek ve içecek yelpazesinde kullanılması ve yukarıda belirttiğimiz şekilde hastalıklara yol açarak insan sağlığını çok büyük oranda olumsuz etkilemesi nedeniyle yasaklanması veya üretim kotalarının önce düşürülmesi, daha sonrada tamamen kaldırılması gerekmektedir.

Teklif edilen değişiklik ile nişasta bazlı şeker üretiminde uygulanan %10'luk kotanın en azından AB'de olduğu gibi %5 ile sınırlandırılması, Bakanlar Kurulu'na verilen bu kotayı arttırma yetkisinin de madde metninden çıkarılarak kaldırılması düzenlenmektedir. Bu değişiklik ile amaçlanan; toplum sağlığını ciddi bir şekilde tehdit eden ve engellenmediği takdirde ölümcül pek çok hastalığa davetiye çıkaran, mısırdan elde edilen nişasta bazlı şeker üretiminin sınırlandırılmasıdır.

**ŞEKER KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 4634 Sayılı Şeker Kanunu'nun 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan "%10" ibaresi "%5" olarak deđiŐtirilmiŐ, fıkradaki "Bakanlar Kurulu bu oranı, Bakanlığın görüşünü alarak "%50" sine kadar artırmaya, "% 50" sine kadar eksiltmeye yetkilidir" cümlesi madde metninden çıkarılmıŐtır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

